

Praha, 29. září 2016

## Tisková zpráva: Černý pátek pro polské ženy

V pondělí 26. 9. 2016 se před polskou ambasádou uskutečnil protest proti vývoji v oblasti potratového zákona v Polsku a za podporu reprodukčních práv polských žen. Polská vláda v pátek 23. 9. 2016 odmítla legislativní návrh, který by umožnil svobodně se rozhodnout pro potrat do 12 týdne od početí, jak je tomu ve většině evropských států.<sup>1</sup> Tento návrh byl iniciován peticí, kterou podepsalo na 100 tisíc polských mužů a žen. Zároveň začal být projednáván návrh zákona iniciovaný stranou Právo a spravedlnost, který na popud katolické církve zakazuje zcela umělé přerušování těhotenství vyjma případů, kdy je žena přímo ohrožena na životě. Je třeba zdůraznit, že již nyní má Polsko jeden z nejpřísnějších potratových zákonů na světě. Potrat je v Polsku na rozdíl od České republiky nezákonný, s výjimkou následujících tří případů: když je těhotenství důsledkem znásilnění nebo incestu; když je život těhotné ženy v ohrožení; nebo když je plod vážně poškozen.

Nový legislativní návrh chce omezit právo na potrat i v těchto případech. Nejen to. „Vzhledem k tomu, že je prenatální testování spojeno byť s velmi malým rizikem potratu, bude zakázáno a lékaři provádějící prenatální vyšetření by mohli čelit obvinění z trestného činu. V neposlední řadě bude post-koitální antikoncepce (pilulka po) kvalifikována jako časný potrat a tedy zakázána (podobně jako nitroděložní tělísko).“<sup>2</sup>

Ženy v Polsku by přijetím zákona zcela ztratily základní lidské právo svobodně rozhodovat o svém těle, ale také o svém životě a životě svých rodinných příslušníků. Již nyní je jim odejmuta možnost samostatně posoudit, jaké chování je v jejich individuální situaci morální a správné. Návrhem zákona se ale stávají pravidla katolické církve závazná všem polským ženám bez ohledu na jejich vyznání a individuální žebříček hodnot. Život oplodněného vajíčka tak nabývá stejné nebo dokonce vyšší hodnoty než životy žen, které je nosí ve svém těle. Svobodné rozhodnutí vystavuje ženy riziku až pětiletého vězení, stejně jako lékaře a lékařky, kteří by ji s potratem pomohli.

Navrhovaný zákon nepovede k zastavení potratů, ale k jejich vykonávání v ilegalitě, v podmínkách a praktikami ohrožujícími zdraví a život žen a k dalšímu vzrůstu potratové turistiky u těch žen, které si to mohou finančně dovolit. Již v současnosti podstoupí podle odhadů potrat v zahraničí až 150 tisíc polských žen ročně.<sup>3</sup>

Další protestní akce proti plánované potratové legislativě v Polsku se uskuteční v sobotu 1. 10. od 13:00 hod na Palackého náměstí v Praze. Pod názvem „černý protest“ se uskuteční protesty nejen v Polsku, ale mnoha dalších evropských zemích.

<sup>1</sup> <https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2016/04/18/why-would-poland-make-its-already-strict-abortion-law-draconian/>

<sup>2</sup> <http://takdlakobiet.pl/aktualnosci/protest-against-a-complete-ban-on-abortions-in-poland/>

<sup>3</sup> <http://europe.newsweek.com/poland-moves-ban-abortions-all-circumstances-445643?rm=eu>

Česká ženská lobby považuje přístup k bezpečnému a legálnímu potratu za jedno ze základních lidských práv všech žen. Přijetí protipotratového zákona v Polsku by znamenalo ohrožení zdraví a životů polských žen, což považujeme v 21. století za zcela nepřijatelné.

### **Znění otevřeného dopisu zasláního komisařce pro spravedlnost, spotřebitelé a rovnost žen a mužů Věře Jourové:**

Vážená paní komisařko,

jsme hluboce znepokojeny zprávou o tom, že polská vláda zvažuje zavedení úplného zákazu potratů. Jménem České ženské lobby, která sdružuje 30 organizací hájících práva žen v České republice, Vás proto vyzýváme, abyste z pozice komisařky vyslovila nad vývojem v Polsku znepokojení.

Ženy v Polsku přijetím tohoto zákona zcela ztrácejí základní lidské právo svobodně rozhodovat o svém těle pod trestem odnětí svobody až na pět let. Již nyní je jim odejmuta možnost samostatně posoudit, jaké chování je v jejich individuální situaci morální a správné. Tím, že oplodněné vajíčko návrhem zákona získává stejný status živé bytosti jako žena, která je nosí ve svém těle, se stávají pravidla katolické církve závazná všem polským ženám bez ohledu na jejich vyznání a individuální žebříček hodnot. Přijetí zákona by znamenalo ohrožení zdraví či dokonce životů polských žen, což považujeme v 21. století za naprosto nepřijatelné.

Jsme přesvědčeny, že pokud se Polsko má řídit principy demokratického právního státu jako ostatní země Evropské unie, nemůže navrhovanou legislativu diskriminující ženy a oklešťující jejich lidská práva, přijmout. Přístup k legálnímu a bezpečnému potratu považujeme za jedno ze zásadních lidských práv všech žen.

S úctou,

**Jana Smiggles Kavková**  
Předsedkyně České ženské lobby

### **Kontakty:**

Jana Smiggles Kavková, předsedkyně České ženské lobby, [predsedkyne@czlobby.cz](mailto:predsedkyne@czlobby.cz), tel: 608 553 825  
Hana Stelzerová, ředitelka České ženské lobby, [hana.stelzerova@czlobby.cz](mailto:hana.stelzerova@czlobby.cz), tel: 725 820 266

*Projekt „Hájíme práva žen v ČR“ byl realizován rovněž za finanční podpory Úřadu vlády České republiky a Rady vlády pro rovné příležitosti.*